

İş hayatımız

“**Kişisel Ataleti Yenmek**” kitabının yazarı Mümin Sekman; hedefine ulaşabilmek için neyi nasıl yapması gerektiğini bildiği halde, bir türlü ilk adımı atıp harekete geçemeyenleri durduran sebebi “atalet” yani "amaca yönelik eyleme geçmeme" olarak izah eder:

Atalet halinde yaşayan kişiler genellikle yavaş hareket ederler. **Tembellik, yılgınlık**, yeis, miskinlik, üzerine ölü toprağı serpilmiş gibi hareket etmek, **yumurta kapıya gelmeden harekete geçmemek, bezginlik, şevksizlik** karakteristik özellikleridir. Görevlerini yaparken sık sık işleri erteler, mazeret beyan ederler. Hayata bakışları sitemkâr, umursamaz, reaktif, kötümser, eleştirel ve kaygılıdır. Bu nedenle de yaşama sevinçleri ve hayat enerjileri çok düşüktür. Onları çağırdığınızda genelde başlarını kaldırmadan kaşlarını kaldırarak size bakarlar!

Türkiyede en yaygın kişisel atalet örnekleri nelerdir?

Yaptığımız bir ankette katılımcılardan "yapmamanız gerektiği halde yaptığımız ya da yapmanız gerektiği halde yapmadığımız 3 şeyi yazar mısınız?" diye sorduk. En çok gelen 10 cevap şunlardı:

- Yabancı dil öğrenmemek,
- **Kitap okumamak**,
- Sigarayı bırakmamak,
- **Düzenli spor yapmamak**,
- Ailesine ve çocuklarına yeterince zaman ayırmamak,
- Deprem önlemleri almamak,
- **Aşırı düzeyde TV seyretmek**,
- Tasarruf yapmamak veya çok israf yapmak,
- Fazla kilolardan kurtulmamak,
- Yaptığı günlük veya yıllık plânlara uymamak.

İnsanlar neden atalet halinde yaşarlar?

Bu sorunun cevabı kişilere göre değişmektedir. Bununla birlikte temel nedenler şunlardır:

- **hedef yokluğu**,
- iç disiplin (irade) zayıflığı,
- **kısa vadeli düşünmek** ya da uzağı görememek,
- alınganlık ve pasif direnç duygusu içerisinde yaşamak,
- motivasyon yetersizliği,
- negatif kurum kültürü,
- konformist (sorgulamadan itaat eden) ve hedonist (haz almayı yeğleyen) bir dünya görüşüne sahip olmak,
- **başarısızlık korkusu**,
- standart ve kriter algısının olmaması,
- öğrenilmiş çaresizlik duygusu,
- **hedefin gerektirdiği asgari yeterliliklere sahip olmamak**,
- zaman kullanma bilincinin olmaması,
- objektif bir performans değerlendirme sisteminin olmaması,
- yanlış yorumlanmış kadercilik anlayışı,
- açık değil imalı iletişim kültürüne sahip olmak,
- sert gerçeklerle yüzleşme cesaretine sahip olmadığı için bu tür verileri görmezden gelmek vb.

İnsanlar ataletten neden kurtulamıyor?

Ataletin oluşumu iki aşamada gerçekleşir: Birinci aşama, çevredeki değişiklikleri görmemek ya da **yapması gerekenleri görememek** (körlük); ikinci aşama, **yapması gerekenleri gördüğü halde hiçbir şey yapmamak, ihmal etmek, üşenmek, ertelemek** ve eyleme geçmemektir.

Ataleti ve kanseri tehlikeli yapan tedrici (aşamalı) şekilde oluşmalarıdır. Şok değişimlere karşı kişiler, kurumlar ya da toplumlar reflekslerini kullanarak harekete geçebilirler. Oysa tedricen (kademeli) oluşan değişimleri bünye tam algılayamaz. Bu durumun tipik örneği meşhur "**suyu ısınan kurbağa**" deneyidir. Bir kurbağa sıcak suya direkt atılır. Yaşadığı "şok değişim" in etkisiyle kurbağa zıplayarak atıldığı kaptan çıkar. İkinci denemede kurbağamız bu defa içinde oda sıcaklığında su bulunan bir kaba konur. Kap bir ısıtıcının üzerine konur ve kurbağanın suyu ısınmaya başlar! Su ısındıkça kurbağa gevşemeye, rehavete ve ataletle düşmeye başlar. Suyun sıcaklığı "yakıcı" seviyeye ulaştığında kurbağa zıplayıp kaptan dışarı çıkmaya çalışır ama artık bacak reflekslerinin "çalışmadığını" görür. Ataletin insanı etki altına alma şekli de yaklaşık olarak böyledir.

İnsanların hayat karşısındaki "duruşları" da kurbağınki ile pek çok noktada benzerlik gösterir. Pek çok kişi, ya hiç eyleme geçmez ya da artık eyleme geçmenin dahi sorunu çözemeyeceği noktada bir şeyler yapmaya başlar.

İnsanları eyleme geçme şekillerine göre 4 gruba ayırabiliriz:

1. **Bilen ve yapanlar (profesyonelce başaranlar)**
2. **Bilen ama yapmayanlar (ataletliler)**
3. **Yapan ama bilmeyenler (amatörler)**
4. **Yapmayan ve bilmeyenler (başarısız kişiler)**

Eğer 1. grupta yer almak istiyorsanız aşağıdaki "ipuçlarını" izleyebilirsiniz:

1. Ataletten kurtulmanın ilk adımı atalet halinde yaşadığını fark etmektir.
2. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in deyişiyle "*Üşenmeyin, Ertelemeyin, Vazgeçmeyin*".
3. Umutlarınızı yüksek, sabit giderlerinizi düşük tutun.
4. **Geniş düşünün, dar başlayın, çabuk bitirin.**
5. **Her alanda birşeyler öğrenin, bir alandaki her şeyi öğrenin.**
6. Panonuza şu soruyu yazın: Bugün yapmadıklarımın gelecekteki sonuçları neler olacak?
7. Hayatta başınıza gelen olaylardan daha çok, o olaylara verdiğiniz anlamların sizi ataletle düşürdüğünü unutmayın. Önemli olan size neler olduğundan daha çok sizin nasıl biri olduğunuzdur.
8. Eyleme geçmek için mükemmel hale gelmeyi beklemeyin. Özellikle küçük işlerde kervanı yolda düzelterek şekilde hareket edin.

***

- **Başarısızlığın önemli nedenleri (e-posta)**

1. Hayatta iyi belirlenmiş bir **amaç eksikliği**.
2. Sıradanlığın üstüne çıkma hırsı yetersizliği.
3. **Yetersiz eğitim:** En eğitilmiş kişiler kendini eğiten kişilerdir. Bir insanı eğitilmiş yapmak için Üniversite derecesinden daha fazlası gerekmektedir. Eğitim çok fazla bilgiden değil, etkin ve ısrarlı bir şekilde uygulanan bilgiden oluşmaktadır.
4. **Disiplin yetersizliği:** Disiplin kendi kendini kontrol ile gelir. Bu da demektir ki, insan bütün olumsuz özelliklerini kontrol etmelidir.
5. **Erteleme:** En yaygın başarısızlık nedenlerinden biridir. Çoğumuz önemli bir şey yapmaya başlamak için "doğru zamanı" bekliyoruzdur. Aman sakın beklemeyin; bulunduğunuz yerden başlayın ve elinizin altında hangi araç varsa onunla çalışın, yol boyunca daha iyi araçlar bulursunuz.
6. **Israr etmeme:** Çoğumuz başladığımız her şeyde iyi "başlayıcı" ama kötü "tamamlayıcı"larızdır.
7. **Olumsuz kişilik:** Olumsuz kişiliği ile diğerlerinin nefretini kazanan kişi için hiçbir başarı umudu yoktur.
8. Cinsel isteğin kontrol edilememesi: Bu enerji kontrol edilmeli ve başka kanallara yöneltilmelidir.
9. İyi belirlenmiş karar gücü eksikliği: Başarıya ulaşan insanlar **bir an önce karar verir** ve eğer kararlarını değiştirirlerse, bunu çok yavaş yaparlar.
10. **Aşırı tedbirli olmak:** Riske girmeyen insanlar genellikle diğerlerinin seçiminden arta kalanla yetinmek zorundadırlar. **Aşırı tedbir de tedbirsizlik kadar kötüdür.**
11. **İş hayatında yanlış ortak seçimi:** En çok yakın bağlantılar kurduğumuz kişileri taklit ederiz. Bu nedenle taklit etmeye degecek birini seçmek en doğru iş olur.

12. Batıl inanç ve ön yargı: Bir tür korkudur. Ayrıca cahillik işaretidir. Başarılı insanlar açık fikirlidir ve hiçbir şeyden korkmazlar.

13. Rasgele harcama alışkanlığı: **Savurganlar başarılı olamaz.** Kişisel hizmet pazarlamasında bankadaki para insana cesaret verir.

14. **İstek eksikliği:** İstek olmaksızın kişi ikna edici olamaz.

15. **Hoşgörüsüzlük:** Hoşgörüsüzlük; insanın artık bilgi almayı bıraktığını gösterir. En zararlı şekilleri dinî, ırkî ve siyasî fikir farklılıklarına karşı gösterilenidir.

16. **Ölçülü olmama:** En yıkıcı aşırıya kaçma şekilleri yeme, içme ve cinsel faaliyetlerle ilgili olanıdır. Bunların herhangi birinde ölçüsüzlük başarı için ölümcüldür.

17. Diğerleriyle **işbirliği yapma yetersizliği.**

18. Çaba göstererek elde edilmemiş güce sahip olma: **Çabuk zenginlik yoksulluktan daha tehlikelidir.**

19. Kasıtlı sahtekârlık.

***

- **Einstein'in başarı sırları-10 hayat dersi...** (Sabah, 06.07.2010)

1. **Merakınızın peşinden gidin**

"Benim özel bir yeteneğim yok. Yalnızca tutkulu bir meraklıyım." Merakınızın peşinden giderseniz başarıya ulaşırsınız.

2. **Azim paha biçilmezdir**

"Çok zeki olduğumdan değil, sorunlarla uğraşmaktan vazgeçemediğimden başarıyorum." Belirlediğiniz yolun sonuna ulaşacak kadar sabırlı mısınız? Başladığınız işi bitirin.

3. **Bugüne odaklanın**

Şimdiye odaklanın ve bütün enerjinizi şu anda yaptığınız işe verin.

4. **Hayal gücü güç verir**

"Hayal gücü bilgiden daha önemlidir." Hayal gücünüz geleceğinizi belirler. Einstein şöyle der: **'Zekânın gerçek göstergesi hayal gücüdür, bilgi değil'.**

5. **Hata yapın**

"Hiç hata yapmamış bir insan yeni bir şey denememiş demektir." Eğer nasıl okuyacağınızı bilerseniz hatalar sizi daha iyi bir konuma getirebilir.

6. **Anı yaşayın**

"Ben geleceği hiç düşünmem, ne de olsa gelecektir." Önemli olan tek an şimdidir.

7. **Değer yaratın**

"Başarılı olmaya değil, değerli olmaya çalışın." Zamanınızı başarılı olmak için harcamayın, değerler yaratın. Eğer değerli olursanız başarı kendiliğinden gelecektir.

8. **Farklı sonuçlar beklemeyin**

"Delilik: Aynı şeyleri tekrar tekrar yapıp farklı sonuçlar beklemek." Hayatınızın değişmesini istiyorsanız kendinizi değiştirmelisiniz.

9. **Bilgi deneyimden gelir**

"**Bilgi malumat değildir.** Bilmenin tek yolu deneyimlemektir."

10. **Kuralları öğrenin, daha iyi oynayın**

"Oyunun kurallarını öğrenmek zorundasınız. Böylece herkesten iyi oynayabilirsiniz." Yapmanız gereken iki şey var. Birincisi oynadığınız oyunun kurallarını öğrenmek. İkincisi ise oyunu herkesten iyi oynamayı istemek. Bu iki şeyi yaparsanız başarı sizinle olur!

***

- **İş Hayatının Kuralları** (Yaman Törüner)

Yaman Törüner, bir köşe yazısında Richard Templar'ın İş Hayatının Kuralları (The Rules of Work) isimli kitabındaki "başarı kuralları"ndan bir demet sunar:

- **Her zaman güler yüzlü olun.**

- **İyi konuşmayı ve yazmayı öğrenin.**

- Takım oyuncusu olun ama takımdaki rolünüzü belirleyin.

- **Dinlemeyi bilin.**

- Rakiplerinizin davranışlarını neyin yönlendirdiğini araştırın.
- Kimseyi gereksiz yere korumayın.
- İstedığınız üst görevde nasıl giyinmeniz gerekiyorsa, öyle giyinin. Bir süre sonra o görev sizin olacaktır.

- **Kurum kültürünü öğrenin ve ona uyun.**

- Müşterilerin hepsinin farklı kişiliklerde olduğunu unutmayın.
- Çevre edinebileceğiniz sosyal ortamlarda bulunun; yüzünüzü unutturmayın.
- Birçok kurumda, gerçek otorite patronda değildir. Gerçek otoritenin kimde olduğunu keşfedin.

- **Başkalarını olur olmaz eleştirmeyin.**

- Kendilerini güven ve rahatlık içinde hisseden insan grubu, değişiklik istemez. Özgür düşünün; onlar koyunsa, siz kurt olmalısınız.

- Patronlar, sosyal hayatları hakkında sır vermezler. Siz de öyle yapın.

- İşçi gibi değil, patron gibi düşünün.

- Karizma sahibi olun. Daha olgun, daha kendinize güvenli ve daha açık olmaya çalışın.

- "Ben" değil, "biz" ifadesini kullanın. "**Şirket**" değil, "**Şirketimiz**" deyin.

- Üst yönetimle, mümkün olduğu kadar fazla zaman harcayın.

- Terfinizden hemen sonra, bir üst kademeye yükselmek için çalışmalara başlayın.

- Herkese nasıl hitap edeceğinizi belirleyin. Bazen, "bana isimle hitap et" diyenler, kendilerine "bey" denilmesini isterler.

- Ne zaman geç saatlere kadar çalışmanız gerektiğini veya erken çıkabileceğinizi bilin.

- Kurumda saygı duyulan kişilere, siz de saygılı davranın.

- Her işin veya fikrin ardında, bir gizli gündem vardır. Alınan kararlardan kimlerin ve nasıl fayda sağladığını düşünün.

- Patronunuzun aslında müşteriniz olduğunu, rakiplerinizin arkadaşlarınız arasında bulunduğunu unutmayın.

Tartışmalara katılın:

- Tartışmalara, sorular sorarak katılın. Hiçbir zaman net biçimde taraf tutmayın. Tuttuğunuz taraf, önce kazansa da sonra kaybedebilir.

- **Hiçbir zaman asabileşip, kontrolünüzü kaybetmeyin.**

- **Tartışmaları şahsileştirmeyin.** Tarafsız olmaya dikkat edin.

- Tartışma ve görüşmelerde, söylenmeyen şeyleri bulmayı öğrenin. Sır, söylenmeyenin ardındadır.

***

• **Hisarcıklıoğlu'nun başarı prensipleri**

Rıfat Hisarcıklıoğlu, aşağıdaki prensipler için "Bunlar benim kişisel anayasam" diyor. Türkiye'nin ancak girişimcilerle ayağa kalkabileceğini söylüyor. İkinci Dünya Savaşından sonra yerle bir olan **Japonya ve Almanya'nın hızla yeniden ayağa kalkmasının tek sebebinin sahip olduğu girişimcilik ruhu** olduğuna dikkat çekiyor.

Bir: Mutlaka **hayal edin**. İnsanın en özgür olduğu yer, hayal dünyası. Hayalinizin önüne set koymayın. Büyük düşünün. Hayali olmayanın kanatları yoktur. Hayalini kurabiliyorsanız ona ulaşabilirsiniz. **Her şeyin hayalle başladığını** bilmeniz gerekir. Bugün insanlığın sahip olduğu her şey, dünün hayali idi.

İki: **Hayalinizi mutlaka bir hedefle birleştirin**. Eğer, hayalinizi hedefle birleştirmiyorsanız kimse size yardım edemez. **Hangi limana gideceğini bilmeyen bir yelkenliye hiçbir rüzgâr fayda etmez**. Önce ateş edip sonra nişan alan insan konumuna düşmemeniz için hedefinizin net olması gerek.

Üç: Hayalini kurduğunuz, hedefini belirlediğiniz şey ancak çalışma ile belli olup ete kemiğe bürünerek ortaya çıkacak. Babam, dil öğrenmem için beni ilkokul birinci sınıfta Ankara'da yatılı okula verdi. Yaz tatilinin gelmesini ipe çektim. Tatil gelip büyük bir hevesle Kayseri'ye döndüm. Babam sabah yanıma geldi ve "**Haydi kalk dükkana gideceğiz. Orada çalışacaksın**" dedi. Benim bütün hayallerim suya düştü. Okul başladığında arkadaşlarım gittikleri yerleri, yaptıkları tatilleri anlatıyordu.

Ben ise dükkanda geçirdiğim günleri hatırlıyordum. Yıllarca hep bunu yaptım. Şimdi bana verdiği disiplinden dolayı rahmetli babama dua ediyorum.

Dört: Eskiler, “**işten artmaz, dışten artar**” derlerdi. Bunun anlamını ben geç fark ettim. Oysa işin özü çok açık ve net. Kazandığından daha fazla harcıyor isen ne kazandığın hiç önemli değil. Her zaman hazırdan yiyorsun demek. Kazanılanın bir kısmını tasarruf edip yatırıma çevirmek gerek.

Beş: İşin hilesi dürüstlüktür. **Hiçbir ortamda dürüstlükten vazgeçmememiz gerek.** Bu prensip size o gün kaybettirebilir ama orta ve uzun vadede mutlaka kazanan siz olacaksınız.

Altı: Önce kontrol sonra itimat. Yaptığın işte başarı istiyorsan, birlikte çalıştığın insanların kontrol edildiklerini bilmeleri gerekir. **İşin kontrolünü yapamıyorsan, o iş bir süre sonra senin olmaktan çıkar.**

Yedi: İşte kesinlikle idare olmaz. Bir iş olması gerektiği gibi yapılmalı. **İşi savsaklayan kim olursa olsun onu idare etmemeli.** İşin hakkını vermeyen çok sevdiğiniz kişiye ve onu idare etmek istiyorsanız iş dışındaki hayatında ona müsamaha gösterebilirsin ama işte asla bunu yapmamalısın.

Bir başka dikkat çektiği nokta da **takım oyunu** oynamayı başarabilmemiz gerektiği hususu. “**Birlikte rahmet, ayrılıkta azap vardır**” hatırlatması yapıyor. Bunu da en can alıcı bir örnekle anlatıyor: “Sahilden bir avuç kum bir cama attığınızda, o kumla camı kıramazsınız. Ama aynı miktar kumu bir torbanın içine koyup cama fırlatırsanız, istediğinizi yapabilirsiniz.

Çocukluğumuzda bize yeni bir şey yapmaya kalktığımızda büyüklerimiz bize, 'icat çıkarma' derlerdi. Oysa **devir icat çıkarma devri.** İcat çıkarmadan para kazanamazsınız. 'Eski köye yeni adet getirmeyin' sözü sizi frenlemesin. **Eski köye yeni adet getirin.** Hedefiniz yaşadığınız şehir değil, hatta bulunduğunuz ülke bile değil, 6 milyar insan olmalı.”

***

- **Sakıp Sabancı'nın 48 öğüdü**

1. Nasıl bir "Güç" arıyorsunuz? Onu bilin. Güce sahip olduktan sonra ise onu iyi kullanın.
2. **Başkasından, özellikle politikacıdan medet ummayın.**
3. Birlik ve beraberlik arayışını her işte ve her fırsatta sürdürün.
4. **Karşıyandakilerin "insan" olduğunu hiçbir zaman unutmayın!**
5. İnsanların birer "makina" olmadıklarını bilin.
6. Terfi, ödüllendirme ve cezalandırma, başarıya yol açar.
7. **Adil olun.** Her işte, her konuda, her fırsatta ve herkese karşı adil olun.
8. **"Vicdan huzuru" başarılı olabilmenin temel şartıdır.**
9. **Ayaklarınız her zaman yere bassın.** Hiçbir zaman havalarda dolaşmayın. Kendinizi kimseden üstün görmeyin.
10. **Hiçbir işi "kıyısından köşesinden tutmayın".** Yapacağınız iş ne ise, küçümsemeden ona sahip çıkın.
11. Hayata uyun.
12. İyilikleri unutmayın. İyilikleri karşılıksız bırakmayın.
13. **Aç gözlü olmayın.** "Allah'ıma şükür" demesini bilin.
14. Şans, kader ve kısmet, yararlanmasını bilenler için vardır.
15. **Hiç ölmeyecek gibi çalışın. Yarın ölecekmiş gibi hazırlıklı olun.**
16. Dünyanın sizin etrafınızda kurulduğunu sanmayın.
17. **Dostluğa ve arkadaşlığa önem verin.**
18. **Güler yüzlü ve tatlı dilli olun.**
19. Hedefiniz nedir? Onu bilin. Dağılmayın. **Lüzumsuz şeylerle uğraşmayın.**
20. **Sağlıklı olun. Sağlık herşeyin başıdır.**
21. Düzenli bir yaşamınız olsun.
22. **Manevi dünyanız zengin olsun.** Sonra maddi zenginlik gelir.
23. **Bilgili olun.**
24. Gözünüzü açın.
25. **Risk almayı bilin. Cesur olun.**
26. **Güvenilir insan olun.**
27. **Hangi işi yaparsanız, o işi en iyi bilenler ile işbirliği yapın.**

28. Yaptığınız iş farklı olsun.
29. Müesseseseleşin.
30. **İşinizi sevin. İşinize sahip çıkın.**
31. **Tasarrufa önem verin.** Tasarruf yatırım demektir.
32. Borç para vermekte, kefil olmakta dikkatli davranın.
33. "İyi" yüreklendirin, alkış verin. "Kötüyü" ayıplayın, ceza verin.
34. Allah herkese "Bölüşmeyi" nasib etmez. "Bölüşmek" ve "Paylaşmak" kutsal ve keyifli bir iştir. Bölüşmesini bilin. Paylaşmasını becerin.
35. Kim akıllı üretir ise onun yanında olun. Kim akılsız tüketir ise ondan uzak durun.
36. **Her şeyin bir şeyini, Bir şeyin her şeyini bileceksiniz.**
37. **Karınıza ve çocuklarınıza vakit ayırın.** Ne kadar yoğun programınız olursa olsun, karınıza ve çocuklarınıza zaman ayırmalısınız. Bu bir zorunluluk değil, bir zevktir.
38. Adınızı temiz tutmaya özen gösterin. Başarı bir bütündür. İsminizi temiz tutun ki, başarı isminizi taçlandırsın.
39. İşbirliği yapacağınız insanları, birlikte çalışacağınız kişileri ve ortaklarınızı seçerken dikkatli olun. **Arkadaşlıklarınızı ve dostluklarınızı iyi kurun.**
40. Çıkar uğruna, menfaat bekleyişi içinde, belli kolaylıklardan veya imkânlardan yararlanmak hesabıyla, uygunsuz kişi veya guruplarla ilişkiye girmeyin.
41. Kişisel çıkar uğruna, geçici kazanç için kimseyi satmayın.
42. Fikirlerinizden ve değer yargılarınızdan fedakârlık etmeyin. Etmeyin ki önce aileniz ve yanınızda çalışanlar, sonra iş yaptıklarınız ve çevreniz size güvensin.
43. Şeyh uçmaz. Onu müridleri uçurur. **Başarıyı yakalamak, başarıyı sürdürmek, başarıyı ileriye götürmek isteyenler ayaklarını yerden kesmemeye, uçmamaya özen gösterirler.** Çünkü uçan hiçbir şey havada kalmaz.
44. **Hırçın olmayın**, hem kendinize hem de başkalarına huzur verin. Hırçınlıklarınızı yenmeye çalışın.
45. **Dost olun, arkadaş olun.** Dostunuz olsun, arkadaşınız olsun. İnsan sevdikçe ve sevildikçe mutlu olur.
46. Yaşamadan ölmeyin. Yaşayarak ölü. Ölümden söz etmek kötü birşey ama, ölüm mukadder son. Her fâninin kaderinde var. İnsan bu dünyaya bir defa geliyor.
47. İnsan ölürken yaptıklarına değil, yapamadıklarına pişman olurmuş.
48. **Eşini iyi seçemeyen, işini de iyi seçemez.**

***

- **Babamın ve Amcamın Altın Öğütleri (Jak Kamhi)**

Politik uğraşlarımın yanı sıra geçimimi sağladığım iş hayatımdaki başarılarımı, başta çok tecrübeli olan büyük amcamın ve babamın öğütlerine borçluyum. Aşağıdaki öğütlerinden iş hayatımda çok istifade ettim:

- Masrafların arttı mı kendini fazla sıkma, fazla kazanmaya bak.
- İş hayatında kıskanç ol, başkalarının becerilerinin üstüne çık.
- Hayal mahsulü şeyleri gerçek diye anlatma, basit de olsa doğru olmayan bahaneleri kullanma, güvenilirliğin sarsılır.
- **Para geçicidir, güven kalıcıdır.**
- **İş ilişkilerin güvenilir kişilerle olsun.** Anlaşmalar ancak güvenilir kişilerle geçerlidir, kötü niyetlilerle yapılan anlaşmalar geçersizdir. İsterse yüz sayfalık anlaşma olsun, haklı bile olsan zararlı çıkarsın. Güvenilir kişilerle yapılan anlaşmalar kişilerin mutabakata vardığı konuları hatırlatma niteliğindedir. Çünkü **insanlar bazen bazı detayları unuturlar ve anlaşmazlık bundan doğar.**
- **Kimseye kafil olma, mali olanakların ölçüsünde yardımda bulun.** Senden kefalet isteyen dostunun iyi niyetli olmasına rağmen yanılmadığı ne malum?
- **Başarı sorunların çözümüyle kıyaslanır.** Başarısızlığa sebep aramak beceriksizliği örtmektir.
- **İşini yarına bırakma.**
- **Kişilere hak ettiği değeri ver.**

- **Sorun çıkmadan ikaz et.**
- **Hırsızı tutma.**
- **İşe aldığın kişi verdiğin işi seviyorsa başarılı olur, yoksa ısrar etme.**
- **Optimist (iyimser) ol.**
- **Problemden korkma, çözmeye uğraş.**
- **Bilmediklerin zor gözüktür. Öğren, kolaylaşır.**
- **Başarıda süreç önemlidir. Sürat başarının bir anahtarıdır.**
- Fuzuli eleman tasfiye edilmeli.
- **Çalışanlara sahip ol.**
- **Vizyonun olsun yani ilerisini gör.**
- Yetki verilmez alınır.
- **Maliyetleri düşür.**
- Satışlarına dikkat et.
- **Mal alırken kazanılır.**
- Gelişmelerin hedefe yönelik olarak gerçekleşmesine dikkat et, aksi takdirde ikazda bulun.
- Verdiğin yetkileri kontrol altında tut.
- **Mevzuat ve maliye ile sorun yaratacak icraatı men et, burnunu kimseye kaptırma.**
- **Unutma, sen bir örneksin, tutum ve icraatın uygar olsun.**
- **Zaman, nakitten değerlidir.**
- **Değişimi takip et ve uymaya çalış, aksi halde yok olursun.**

***

- **Çalışma hayatının umumî Kanunları (Prof. Ali Fuad Başgil)**
  - **Çalışmak için müsait gün ve saat bekleme.**
  - **Çalışmak için müsait yer ve köşe arama.**
  - Bir günde ve bir zamanda yapman lâzım gelen bir işi (bir dersi, vazifeyi) **ertesi güne bırakma.**
  - **Bir zamanda yalnız tek bir iş yap, yalnız bir ders, bir kitap, hattâ bir fasıl üzerinde çalış.** Tâ ki, dikkatin ve kuvvetin yayılıp zayıflamasın. Bir zamanda birden fazla iş yapayım diyen, hiçbirini tam ve temiz yapamaz.
  - **Başladığın bir işi (Bir dersi, bir kitabı, bir vazifeyi) yapıp bitirmeden başka bir işe (derse, kitaba ve vazifeye) başlama.**
  - Bir günün işini (dersini, vazifesini) bitirdikten sonra **ertesi gün ne iş yapacağına karar ver.**
  - Çalışman için lâzım olan şeyleri yanında ve elinin altında bulundur.
  - **Çalışmağa oturduğun zaman tıpkı ateş hattında düşmanı gözetleyen bir asker gibi uyanık ol, ve dikkat kesil. Ve bütün ruhî ve bedenî kuvvetlerinle kendini işe ver.**
  - Bir işe başlamazdan evvel o işi (dersi, vazifeyi, kitabı) en kısa zamanda, en kolay ve en temiz surette nasıl yapmak, nasıl öğrenip etüd etmek mümkün olduğunu iyice düşünüp hesapla.
  - Çalıştığın bir iş (bir ders, bir kitap, bir yazı) üzerinde herhangi bir güçlüğü yenmeden bir adım bile gerileme. Ve bil ki, **yılgınlık maskeli bir tenbelliktir.** Gene bil ki, çalışma sevgisi güçlükleri yenmekten doğar ve kuvvetlenir. Emin ol ki, **harpte zafer ve işte muvaffakiyet yılmayanındır.**
  - **İşinde rastladığın bir güçlüğü evvelâ parçala.** Her parçayı birer birer ve sıra ile yenmeğe çalış.
  - **Çalışmayı uzun fasıla ile kesip terketme.** Hasta ve yorgun değilsen tatil aylarında bile yavaş ve az da olsa çalış.
  - **Bir iş üzerinde yorulursan dinlenmek için işini değiştir ve çalışma hızını yavaşlat.** Fakat dinlenme bahanesi ile, asla boş oturma.
  - **Çok düşün.** Ve bil ki, çalışmak mutlaka hareket etmek veya okumak, yazmak demek değildir.
  - **Verimli çalışmayı sakın iş üzerinde geçirdiğin zamanla ölçüp de, eh bugün şu kadar saat çalıştım, yetişir deme.** Çalışmanın neticesine ve öğrendiğine bak.
  - Fikrî çalışmalar için, **aynı saatlerde devamlı ve tertipli bir surette, günde iki üç saat bile kâfidir.**

- **Sebat et**, genç dostum, sebat et! Damlaya damlaya göl olur. Ve **aynı noktaya düşen damlacıklar, zamanla mermeri bile deler.**
- Bir işe başladığın, bir dersi öğrenmeğe, bir kitabı okumağa koyulduğun zaman telâş edip sabırsızlanma. **Sakin ve metin ol. Yol al, fakat acele etme. Sindirerek çalış ve öğren.**
- İşinde ve dersinde herhangi bir fikri ve noktayı küçümseyerek ihmal edip geçme.
- Gece yatağına uzandığın zaman, **o gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını** kendine sormadan uyuma.
- Hergün iyi bir eserden yüksek sesle beş on sahife oku. Bu sayede konuşma ve söz söyleme istidadın gelişir.
- Rastladığın **edebî, felsefî bazı güzel parçaları ezberle.** Bu sayede hem kelime ve ifade hazinen zenginler hem de **hafızan kuvvetlenir.**
- Çalıştığın bir dersin, bir kitabın fasıl ve bahislerini bitirdikçe, kitabı kapayıp, okuduğunu ezberden hülâsa halinde not et.
- Bir dersten öğrendiğini, bir kitaptan okuduğun fasıl ve bahisleri arkadaşlarınla ezberden müzakere ve münakaşa et.

***

- **İş ve yaş:**

-Kristof Kolomb Amerika'yı keşfe çıktığı ilk yolculuğunda 50 yaşını çoktan aşmış durumdaydı.

-Pasteur kuduz aşısını bulduğunda 60 yaşındaydı.

-Galileo ayın günlük ve aylık çizimlerini yaparken 73 yaşındaydı.

-Charlie Chaplin 76 yaşında film yönetmenliği yaparak hâlâ işinin başındaydı.

-Goethe en büyük eseri Faust'u ölümünden bir yıl önce, yani 82 yaşında bitirmişti.

-Nobel ödüllü Alman doktor Albert Schweitzer 88 yaşına rağmen Afrika hastanelerinde durmaksızın çalışarak ameliyat yapıyordu.

-Ressam Titian 99 yaşında hayata gözlerini yumdu. "Lepanto savaşı" adlı ünlü tablosunu ölümünden bir yıl önce tamamladı.

-Mimar Sinan (1490-1588) 49 yaşında mimarbaşı oldu; ilk büyük eseri Şehzâde Camii (1544-1548) ibâdete açıldığında 58 yaşında, Süleymânîye Camiini (1550-1557) bitirdiğinde 67 yaşında, Selimiye Camiini (1568-1574) tamamladığında ise 84 yaşında idi.

-Devlet adamı ve şair Yahya Efendi IV. Murad ile birlikte 86 yaşında Bağdat seferine katıldı; 91 yaşında en ihtiyar şeyhulislâm olarak öldü.

-Kanûnî devrinde, Hanefî hukuku ile Türk örfî-sultânî hukukunu bağdaştıran ve ortaya, zamanının ihtiyaçlarına en iyi şekilde tekabül eden kanunlar koyan büyük hukukçu Mehmed Ebussuûd Efendi 29 yıllık şeyhulislâm olarak 83 yaşında vefat etti.

-Tiryaki Hasan Paşa, Kaniye savunması ile destan yazıp, huruç hareketleriyle Rusları perişan ederek vezirlik rütbesiyle taltif edildiğinde 70 yaşında idi.

-Cezzâr Ahmed Paşa, Napolyon'a karşı Akkâ kalesini savunurken 91 yaşında idi. Napolyon'un, "O ihtiyar beni durdurmasaydı, Hindistan'a kadar gidecektim" dediği rivayet edilir.

-Köprülü Mehmed Paşa sadrazam olarak görev aldığıda 78 yaşında idi.

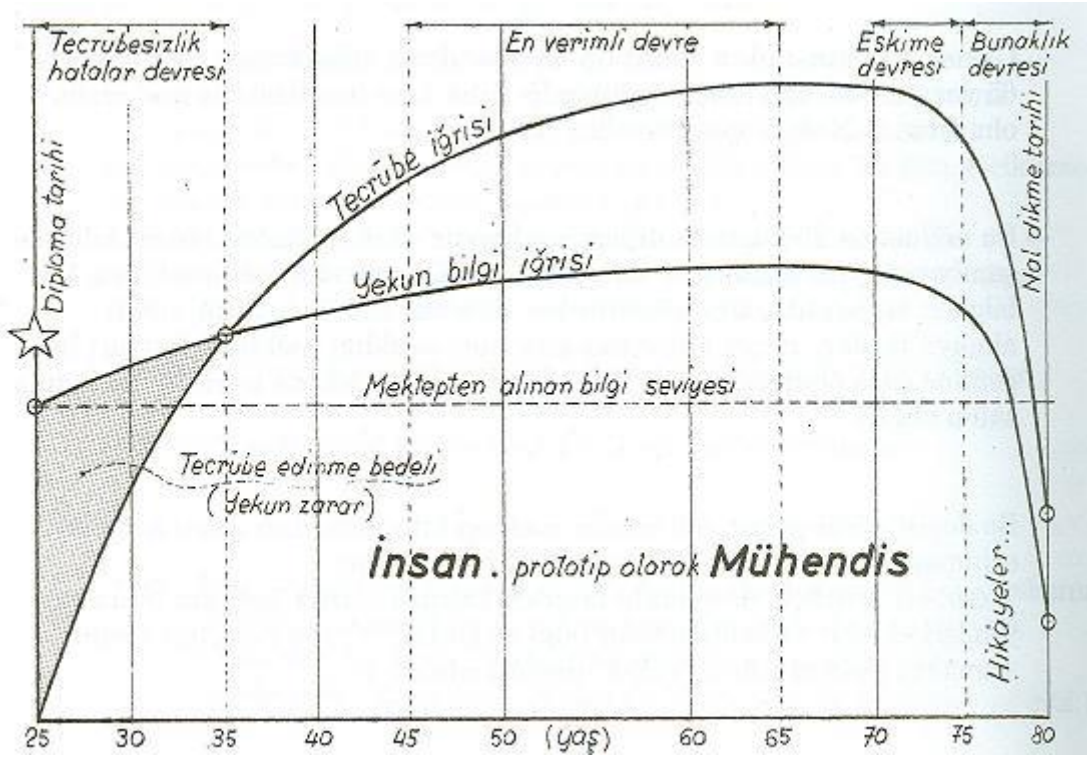
-Şehzâde Mehmed, Mustafa, Cihangîr ve Bâyezid ile zevcesi Hurrem Haseki'nin ölümleriyle sarsılan; Osmanoğulları'nda irsî olarak bulunan nikris hastalığından da yıllardan beri muzdarip olan; gamlı, yorgun ve hasta Kanûnî, Sigetvar seferine çıktığında 71 yaşında idi. Hekimler, hükümdarın sefere çıkmamasını tavsiye ettiklerinde "Her şey takdîr-i İlâhî'dir. Ben **Allah'ın huzuruna sıcak yataкта gitmek istemem.**" diyerek, bu tavsiyeye kulak asmamıştır. Padişah, bu seferde ilk defa olarak arabayla seyahat etmiştir. Yalnız, şehirlerden, halkın önünden, at üzerinde geçmiştir. İstanbul'dan Ordu ile beraber getirilen bir taht, Belgrad'da bırakıldığı zaman padişah: "Belki Sultan Selîm Hân'ıma müyesser olur!" demiştir.

İhtiyarlık kaç yaşında başlar?

William Gladstone yeni bir dil öğrenmeye karar verdiğinde yaşı çoktan 70'ı geçmişti. Çevresinden biri hayretle: "İhtiyarlık kaç yaşında başlar?" diye sorduğunda Gladstone, şöyle yanıt

vermişti: "Beynimiz yeni tecrübeler keşfettiği sürece insan genç sayılır". Dört defa İngiltere Başbakanı seçilen Gladstone, son kez göreve geldiğinde yaşı 83'dü.

Mühendise ait yaş-tecrübe eğrisi (Fevzi Akkaya tarafından çizilmiştir)

Diğer yandan;

-Köprülü-zâde Fazıl Ahmed Paşa 26 yaşında sadrazam oldu, 41 yaşında bu görevde iken vefat etti.

-I. Ahmed 27,5 yaşında vefat ettiğinde, arkasında Sultan Ahmed Camii gibi muhteşem bir eser bırakmıştı.

-Bağdat ve Revan seferlerinden zaferle dönerek Avrupa'ya korku salan IV. Murad da kardeşi I. Ahmed gibi 27,5 yaşında vefat etti.

-Çelebi Sultan Mehmed 32 yaşında vefat etti.

-21 yaşında İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmed, yeni bir sefere çıktığında Gebze'de 49 yaşında öldü.

-Yavuz Sultan Selim de yeni bir sefer hazırlığında iken 50 yaşında öldü.

-Yıldırım Bayezid Timur'a esir düşüp öldüğünde 43 yaşında idi.

-Ünlü hikâyecimiz Ömer Seyfeddin bu dünya hayatına veda ettiğinde 36 yaşındaydı.

-Şeyh Galib, "Hüsn ü Aşk"ı yazdığında 25 yaşında idi, 42 yaşında vefat etti.

-Enver Paşa, askeri darbeye İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin iktidara gelmesini sağladığında 32 yaşında, Almanya ile askeri ittifaka önyak olarak Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesine öncülük ettiğinde 33 yaşında idi.

-Napolyon Bonapart, 26 yaşında iken İtalya seferi için hazırlanmış Fransız ordusunun komutanlığına getirildi. 35 yaşında "Fransa İmparatoru" olarak ilan edildi.

-Mustafa Kemal; Samsun'a çıktığında 38, Cumhuriyeti ilan ettiğinde 42 yaşında idi.

-Oktay Sinanoğlu 28 yaşında kimya alanında tam profesörlük unvanı alarak, 20. yüzyılda Yale Üniversitesi'nde "tam profesörlük" unvanını en genç yaşta kazanan öğretim üyesi oldu.

-Adnan Kahveci, Purdue Üniversitesinde 4 yıllık elektrik mühendisliğini 2,5 yılda bitirdi. Missouri Üniversitesinde 26 yaşında asistan profesör olarak çalışmalarına devam ederken Türkiye'ye döndü. Milletvekilliği ve bakanlık yaptı.

Gençlik hayatın belli bir çağı ile ilgili değildir.

- İnsan kendine olan güveni derecesinde genç, şüphesi derecesinde yaşlıdır.
- Cesareti derecesinde genç, korkuları derecesinde yaşlıdır.
- Ümitleri derecesinde genç, ümitsizliği derecesinde yaşlıdır.
- Hiç kimse birkaç yıl fazla yaşamış olmakla ihtiyarlamaz. İnsanları ihtiyarlatan, ideallerinin gömülmesidir.
- Seneler cildi buruşturabilir, fakat heyecanların teslim edilmesi ruhu buruşturur.

- "İnsan ihtiyar olmaya karar verdiği gün ihtiyardır." (*Jean Anouilh*)
- "**Güzelliği görme yeteneğini kaybetmeyen asla yaşlanmaz.**" (*Andre Maurois*)
- "Kaç yaşında olduğunu bilmesen, kaç yaşında olurdun?" (*Satchel Paige*)
- "Kalbinizin yaşını saçlarınızdaki aklara bakarak söyleyemezsiniz." (*Edward Bulwer*)
- "**İnsanlar yaşadıkça yaşlandıklarını sanırlar, halbuki yaşamadıkça yaşlanırlar.**" (*İskoç atasözü*)
- "**Yaşlanmak bir dağa tırmanmak gibidir. Çıktıkça yorgunluğunuz artar, nefesiniz daralır, ama görüş alanınız genişler.**" (*J. Bergman*)

***

- Alain, "İyi Mevkiler" başlıklı yazısında (Söyleşiler II) şöyle der:

Castor bana: "İyi mevkilere göz diken genç dostlarınıza, bir kere de kötü bir mevki istemelerini söyleyin, dedi. Gençlerin bir şey bildikleri yok; insanlık üzerine aydınlatmalı onları; deney ise çok geç elde edilir. **Bugün zengin olanlar, önce küçük mevkilerde çalışmakla işe başlamışlardır;** bunun böyle olduğunu herkes bilir ama şimdiye kadar gereken dersi alan da olmamış. Küçük bir işle hayata atılmak bir engelmış gibi, çok yükseklere çıkanları herkes hayranlıkla karşılar; oysa, **asıl engel, çok parlak bir başlangıçtır.** Henüz yirmi beş yaşındayken çok parlak bir durumu olduğu söylenen kişilerin peşini bırakmayın, burunlarının kırıldığını, her işte zararlı olan bir iç burkulmasından başka bir şey elde edemediklerini görürsünüz. Kural şu; görünüşü güzel olup ilk bakışta insanı çeken bir mevki su koyuveriyor demektir; fareler kaçıp kurtulmuşlardır. **Az bilgi karşılığında çok para veren patrondan sakının;** kişi, çok para harcayan bir adama hizmet etmekle zengin olamaz. İyi bir iş arayan, gözü yukarılarda olan gençler tanıdım; şimdi hepsi yaşlandı, ama hâlâ gözleri yükseklerde, hâlâ iyi bir iş peşinde."

BAŞARI

- Akıllı insanların saygısını ve çocukların sevgisini kazanmaktır;
  - Dürüst eleştirmenlerin onayını almak; sahte dostların arkadan vurmalarına dayanmaktır;
  - Güzeli sevmektir;
  - Herkesteki en iyiyi bulmaktır;**
  - Karşılık beklemeyi hiç düşünmeden kendiliğinden vermektir;** geride ister sağlıklı bir çocuk, ister kurtarılmış bir ruh, ister bir parça yeşil bahçe, ister iyileştirilen bir sosyal durum bırakarak dünyanın iyileşmesine katkıda bulunmaktır;
  - Tek bir kişi bile olsa, birinin sizin varlığınızdan ötürü daha rahat nefes aldığını bilmektir;**
- işte bu, başarılı olmaktır. (*Ralph Waldo Emerson*)

İşini doğru seç...

- Doğru iş rahat iş değildir.
- Çok kazandıran iş de değildir.
- Kariyer de değildir.
- Klimalı büro ortamı da değildir..
- Doğru iş, olmaktan zevk aldığın yerdir.**
- Sabahleyin kalktığında gitmekte üşenmediğin, bıkmadığın yerdir.
- Tabii yanında rahatlık, para, kariyer varsa ne âlâ... (*e-posta*)

***

- **Kendine Yardım** (*Samuel Smiles*)

“**Kendine yardım edene Allah da yardım eder.**” diye çok tecrübe edilmiş bir söz vardır. Kendi kendine yardım etme ruhu, insandaki bütün hakiki gelişmelerin köküdür. Eğer bu ruh, birçok kimselerde yerleşecek olursa millî azim ve kuvvetin hakiki kaynağını teşkil eder. Dışardan gelen yardımın ekseriya tesiri az olur. Fakat içerden gelen yardım, insana mutlaka can verir.

Hiçbir kanun, ne kadar mükemmel olursa olsun, bir tembeli çalışkan, bir müsrifi muktesit ve bir sarhoşu ayık yapamaz. Bu gibi reformlar ancak ferdî teşebbüslerle, ekonomi ile ve şahsî fedakârlıkla; daha büyük imtiyazlarla değil, daha iyi alışkanlık ve huylarla sağlanabilir.

Bir milletin ilerlemesi, fertlerin çalışkanlığı, enerjisi ve ahlâk düzgünlüğü gibi faziletlerin muhassasıdır. Öte yandan bir milletin çökmesi, fertlerin tembelliğinden, menfaate ve ahlâksızlığa olan düşkünlüklerinden ileri gelmektedir.

Kendini yükseltmek için insanın ödeyeceği fiyat, büyük ferdî gayret ve azimdir. Hangi meslekte olursa olsun muvaffakiyet, tembellikle temin olunamaz. Çalışan bir el ve kafadır ki insanı kendi kendine yetiştirmek, yüksek bilgi edinmek ve iş hayatı hususlarında zengin eder. **İnsana babadan dönümlerle arazi kalabilir, ama ilim ve irfan asla!**

Kendini işe vermek herkes için en sıhhatli bir yetiştirme tarzı olduğu kadar devletin de en iyi disiplinini teşkil eder. Muhakkak olan şudur ki gerek beden, gerekse dimağ ile olsun insanlar için kendi emeğiyle kazanılan ekmek kadar tatlı bir şey yoktur. Çalışma sayesinde üstünde yaşadığımız Arz, teslim olmuş ve insan da barbarlıktan kurtulmuştur. **Çalışma yalnız bir lüzum ve vazife değil, bir rahmettir.**

Çalışma vazifesi, vücudun sınırları, elin mekanizması, dimağın adale ve hücreleri üzerinde yazılıdır. Bunların bir arada sıhhatli işlemesidir ki, insana huzur ve neşe verir.

En yüksek neticeleri elde etmeye muvaffak olan insan, en büyük tabîî gayrete ve kabiliyete sahip olan değil de kendinde mevcut bulunan kuvvetleri büyük bir **çalışkanlık ve titizce disiplin** altına alınmış -gayret, himmet ve tecrübe mahsulü- bir maharetle kullanan insandır.

Mucitler, artistler, fikir adamları ve her çeşit işçiler **başarılarını, büyük ölçüde, yorulmak bilmeyen gayretlerine ve çalışmalarına borçludurlar.** Bunlar her şeyi altına çeviren adamlardır. Hattâ zamanı bile!

Dünyayı harekete getiren insanların çoğunu dehâ sahibi kimseler değil, orta derece kabiliyeti haiz ve yorulmak bilmeyen sebata malik insanlar teşkil ediyor. **Sebattan mahrum, gelgeç yaradılışlı insanlar, ne kadar zeki olurlarsa olsunlar** hayat yarışında yerlerini zekâca kendilerinden daha yoksul, fakat sabır ve sebat sahibi kimselere bırakmaya mecburdurlar.

Bir insan ne kadar çok öğrenirse o derece mütevazidir. Her telden çalan, fakat hiçbir şeyi iyi bilmeyen insan, meziyetleriyle gururlanabilir; ama olgun insan, “Bütün bildiğinin hiçbir şey bilmediğini bilmek” olduğunu itiraf edendir.

Her ne kadar bazı keşifler birer tesadüf eseri iseler de şayet bunlar iyice araştırılacak olursa görülür ki, bunların içinde pek az tesadüflere rastlanır. Tesadüf edilen şeylerin ekseriyetle deha sayesinde **dikkatle geliştirilmiş fırsatlar** olduğu meydana çıkar.

İnsanlar arasında mevcut farklar, büyük ölçüde, dikkat hassalarının keskinlik derecesinden ileri gelir. **Yalnız göz değil, dimağ da görür. Kafalarını işletmeyenler hiçbir şey göremezler.** Halbuki keskin görüşlü insanlar, önlerine çıkan muammanın en ince noktalarına kadar nüfuz eder, farkları dikkatle gözden geçirir, mukayeseler yapar ve nihayet bunun altında saklı kalan hakikatı meydana çıkarır.

Ticarette, sanatta, bilgide ve hayatın her safhasında **küçük şeylerin dikkatle tetkikidir** ki, başarının sırrını teşkil eder. Beşer bilgisi, birbirini takip eden insan nesillerinin bıraktıkları küçük hakikatlerin bir yere toplanmasından başka bir şey değildir.

Sanatta güzellik, diğer her yerde olduğu gibi, ancak büyük bir gayret ve çalışkanlıkla sağlanabilir. Artistin her ustaca fırça vuruşu veya kalem kullanışı, deha ile hareket ederse de, mutlaka **usanmak bilmeyen bir çalışmanın** mahsulüdür.

Pek meşhur olan “Pietro Martire” tablosu üzerinde Titian tam sekiz sene çalışmıştır. “Son Yemek” için de yedi. Charles V’e yazdığı mektupta Titian şöyle diyor: “Majestelerin ‘Son Yemek’ tablosunu görüyorum. Bunun üzerinde ben hiç durmadan tam yedi yıl çalıştım.”

Newton, ‘Chronology’yi tam on beş defa yazdıktan sonradır ki, onun artık mükemmel olduğuna inanmıştır. Gibbon da ‘Memoir’ını dokuz defa yazmıştır. Hume, ‘İngiltere Tarihi’ni yazarken günde on üç saat yazı yazardı.

J. S. Bach kendisi için şunları söyler: “Ben çalışkandım; kim benim kadar çalışkan olursa benim gibi muvaffak olur.”

İnsanın ağır ve sıkıcı işler içinde yürüyüp ordan çıkmasını sağlayan ve onu hayatın her safhasında ilerletip yükselten, enerjiden başka bir şey değildir. **Enerji dehadan da fazla iş görür.** Her ağır ve büyük işte **başarıyı sağlayacak olan, Tanrı vergisi yüksek bir istidattan ziyade sebatla çalışmak hususundaki enerji kuvvetidir.** Böyle olunca irade enerjisini, bir insan karakterinin esas kuvvetini teşkil eder diye tarif edebiliriz. Daha doğrusu, o, insanın bizzat kendisidir. İrade kuvveti onun hareketine hız ve her teşebbüsüne can verir. Asıl ümit ona dayanır. Zaten hayata hakikî canlılığı veren de ümit değil midir?

Dünyada kuvvetli bir kalbe sahip olmak kadar bir nimet yoktur. İnsan, teşebbüslerinde başarısızlığa uğrasa bile, elinden gelen her şeyi yapmış olmanın vereceği ferahlık ona yeter. Azmini kaybeden veya saçma bahanelerle işini yarıda bırakan kimse, tam bir başarısızlık yolunun üstünde bulunuyor demektir.

Çekingen ve müteredit insanlar her şeyi gayri mümkün bulurlar. Genç bir insan ne olmak isterse mutlaka olur. Elverir ki kuvvetli bir karar vermiş ve o kararda sebat etmiş olsun. “Nerede bir irade varsa orada bir yol vardır! Bir şey yapmayı aklına koyan insan, verdiği bu kararla engelleri aşarak hedefe ulaşır. Muktedir olduğumuzu düşünmek, aşağı yukarı muktedir olmak demektir; bir hedefe karar vermek, çoğu vakit hedefin kendisidir.”

Henry Taylor “Hayattan Notlar” adlı düşündürücü eserinde ne güzel yazar: “Kazanmak, biriktirmek, harcamak, vermek, almak, ödünç almak, ödünç vermek ve miras bırakmak gibi hususlardaki hareket tarzı, **mükemmel bir insanın en güzel miyarıdır.**”

***

- **Saadet Yolu** (*Bertrand Russell*)

Kadınlar diğer bütün kadınları kendilerine rakip olarak gördükleri halde, erkekler bu duyguyu ancak kendi meslektaşlarına karşı beslerler.

Akıllı bir adam için kendi elinde bulunanlar, başkalarının sahip olduğu şeyler yüzünden, haz verme değerlerini yitirmezler.

Diyelim ki ben ihtiyaçlarımı karşılayacak bir aylık kazanıyorum. Hoşnut olmam gerek; ama duyuyorum ki, **benden hiçbir bakımdan üstün olmayan başka biri, benimkinden iki kat fazla aylık almaktadır. Bu durumda eğer ben hasetçi bir kimse isem, elimdeki bana sağladığı gönül doyumunu hemen doyuruculuğunu yitirmeye başlar,** ben de haksızlığa uğradım düşüncesiyle kendi kendimi yemeğe başlarım. Bütün bu hallerin devası zihinsel disiplin, yani boş yere düşünmemek alışkanlığıdır.

Yapma işinde olduğu gibi, yıkma da da bir zevk bulunabileceğini inkâr etmiyorum. Bu, daha şiddetli ve bazı anlarda belki daha yoğun bir zevktir, ama daha az gönül doyurucudur, çünkü sonuç pek az tatmin edicidir. Düşmanınızı öldürürsünüz; o ölünce işiniz sona ermiştir ve zaferden duyduğunuz zevk hızla sönükleşir. Oysa yapıcılık işi tamamlandı mı, baktıkça hoşlanırsınız; üstelik işin sonu yoktur, eser hiçbir zaman üzerine bir şey eklenemeyecek derecede tamam olmaz. **En çok hoş giden uğraşlar kişiyi hiç durmadan bir başarıdan öbürüne götüren uğraşlardır** ve işte bu bakımdan yapıcılık yıkıcılıktan daha büyük bir mutluluk kaynağıdır.

Bilinçaltı faaliyetleri uykuda olduğu gibi, insanın akli başka şeylerle meşgulken de devam eder. Çalışma saatleri dışında işini untabilen ve ertesi gün yeniden başlayıncaya değin aklına getirmeyen bir kimse, çalışma saatleri dışında da hep işini düşünüp endişe eden bir kimseden çok daha verimli olabilir.

İşlerini fazla önemsiyenler daima taasuba düşme tehlikesiyle karşı karşıyadırlar ki, bu da bir iki şeyi akla takıp geri kalan herşeyi unutmak ve bu bir iki şey peşinde koşarken uğranılacak zararları önemsiz saymaktır. Taasuba kapılmamak için, insanın hayatı ve evrendeki yeri hakkında **geniş bir görüşe sahip olmaktan** daha iyi bir koruyucu yaktır.

İleri topluluklarda bugün rastlanan en tehlikeli yorgunluk şekli, **asabî yorgunluktur.** Modern hayatta asabî yorgunluktan kaçınmak güç bir şeydir. Bunun birinci sebebi, şehirde çalışan adamın, bütün çalışma saatleri boyunca ve özellikle evi ile işyeri arasında geçen sürede katlanmak zorunda kaldığı gürültüdür.

İşçi için kovulma korkusu neyse, patron için de iflâs korkusu odur.

İnsanların çoğu, düşüncelerine hakim olma işinde pek yetersizdir. İş üzüntülerini yataklarına götürürler ve yarının zorlukları ile başa çıkabilmek için taze güç kazanmaları gereken gece saatlerinde, o anda hiçbir şey yapamayacakları problemleri zihinlerinde tekrar eder dururlar; bunlar üzerinde düşünürler, hem de yarın için doğru bir hareket hattı bulacak şekilde değil, uykusuzluk düşüncelerinin özelliği olan, yarı-deli bir şekilde düşünürler. Sabahleyin ise, üzerlerinde, gece yarısı deliliğinden kalma bir şeyler bulunur ki, muhakemelerini gölgeler, sınırlarını gerer ve her engel karşısında öfkelenmelerine yol açar. **Akıllı insan, dertleri üzerinde gerektiği zaman düşünür; gece hiçbir şey düşünmez.**

***

- **Bir topluğne** (*Alain, Söyleşiler II*)

Bir topluğneyi almak için eğilen kişi muhakkak ki, yalnız kendini düşünen bir kişiden çok daha önemli bir varlıktır; benim cimri diye baktığım ama aslında tasarrufa uymaktan başka bir şey yapmayan insanların çoğu, başkalarının har vurup harman savurmalarına da, ihmalcı davranışlarına da üzülürlerdi. **Yerde bulduğumuz bir topluğne sadece parasız elde edilmiş yararlı bir nesne değildir, aynı zamanda insan gücüyle dolu bir nesnedir de o;** çamurun içinde, ayakların altında, sürtünme ile paslanma ile boş yere yitip gidecek bir nesnedir o.

Şunu iyi bilin: yerdeki topluğneyi alıp temizledikten sonra yakasının tersine geçiren kişi insan gücünün bir parçasını kurtarmış sayılır; hiç para harcamadan yeni bir iğne yapmış gibidir; böylece, hiçbir iş görmemek elinde olan bir kişinin göreceği her yararlı iş, çalışanların tümüne birden **ödediği bir vergi demektir.** Ama vergilerin ilki, vergi almamaktır. **Bir topluğneyi yere atmak ise onu herkesten çalmak demektir.** Böylece, çevremdekilerin ihanete kaçan örneklerine rağmen, topluğnelerin dostu olan kişileri sevmeyi öğrendim.

- **Alın yazısı** (*Alain, Söyleşiler III*)

Hiçbir şeye başlamasını bilmiyoruz; hattâ kolumuzu uzatmak söz konusu olduğu zaman bile ne sınırlara ne de kaslara buyurmakla işe başlarız; hareket kendiliğinden başlar; bizim işimiz o harekete uymak, elimizden geldiği kadar da iyi bitirmek.

Sözün kısası, şu ya da bu şekilde bir kere yola çıkmak gerek; ondan sonra da nereye gideceğimizi soracak zaman buluruz elbette.

Sorarım size: seçen kim var bu yeryüzünde? Hiç kimse; önce, hepimiz çocuğuz da ondan. Seçen yok, yapan var... Bunun içindir ki uzun uzadıya düşünüp taşınanlar hiçbir zaman karar veremezler.

“Yazık etmişim de öğrenimimi bitirmemişim!” Tembelin özürüdür bu. Ne duruyorsun, bitirsene! Kişi öğrenmek için bir çaba harcamıyorsa şimdi, önceden öğrenim yapmış olmasının pek öyle büyük bir önemi olacağını sanmıyorum. Geçmişten sızlanmak ne kadar budalalıksa, geçmişe sırtını yaslamak da o kadar budalalıktır.

Kafa her işe yarar; kaçmayı da, hileyi de, savunmayı da, saldırmayı da düzenleyen hep odur; ama seçmek nedir bilmez; işin yapılması için kullanılan bir alettir; işte o kadar.

***

- Karacaoğlan:

Nuh'un gemisine bühtan edenler Yelken açıp yel kadrini ne bilir O Süleyman kuş dilini bilirdi Her Süleyman dil kadrini ne bilir >	Arap atlarında olur firkalar Kimi sarhoş yürür kimi ırgalar Zibillğe inip konan kargalar Has bahçede gül kadrini ne bilir
Dünya benim diye zenginlik satan Helâl ekmeğine haramlar katan Sonradan sonraya beğliye yeten Zâlim olur il kadrini ne bilir	Karac'oğlan der ki belim büküldü Ağzımın içinde dişim döküldü Nuh Nebi'nin haddesinden çekildi Saz çalmayan tel kadrini ne bilir

(*Zibillik: gübrelik*)

***

- **"Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır."**
- **Tecrübe** çok acımasız bir öğretmen; önce sınavı yapıyor, dersi sonra öğretiyor. (*Vernon Law*)
- Akıllı insan aklını kullanır, **daha akıllı insan başkalarının aklını da kullanır.** (*Bernard Shaw*)
- **Büyük beyinler fikirleri, orta beyinler olayları, küçük beyinler ise kişileri konuşur.** (*Hyman Rickover*)
- Her insan, diyor Goethe; kendi yerini buldu mu sonsuzdur". Sanat, alay nedir bilmeyen bir hafızadır. (*Alain*)
- **Karanlığa söveceğine kalk bir mum yak.** (*Konfüçyus*)
- "Herhangi bir insan vaktini nasıl geçireceğini, üstün bir insan ise vaktini nasıl tasarruf edeceğini düşünür." (*Schopenhaver*)
- Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince diğerleri de yanlış gider. (*C. Bruno*)
- **Kaptanın ustalığı deniz durgunken anlaşılmaz.** (*Lukianos*)
- Boş zaman yoktur boşa geçen zaman vardır. (*Tagore*)
- Para ve insan arasındaki karşılıklı ilişki şöyledir: **İnsan paranın sahtesini yapar, para da insanın.** (*Benjamin Franklin*)
- Unutma kazanmak koca bir ömür ister. Kaybetmeye ise bir anlık gaflet yeter.. Başarı en güzel intikamdır! Çünkü seni sevmeyen herkesi üzer..
- Amerika'nın en büyük mucitlerinden olan Steve Jobs **farklı düşünecek kadar cesur**, dünyayı değiştirebileceğine inanacak kadar gözüpek ve bunu yapabilecek kadar yetenekli idi. (*Obama*) Dünyanın en değerli teknoloji şirketinin (**Apple**) sahibi için yoksul günlerin hatırası: Isırık elma. Okuldaki öğle yemeği olarak çantasında her zaman elma vardı.
- Haydar olabilmenin sırrı kerrarlıktadır. (*İkbal*)
(Kerrarlık, kılıcı tekrar tekrar vurmaktır. Hz. Ali böyle yapmıştır.)
- Kişi, yönettiği ölçüde her meslekten hoşlanır; itaat ettiği ölçüde de er mesleğe lânet okur. (*Alain*)
- Bir gergef işi başlangıçta pek öyle hoş gitmez; ama ilerledikçe durmadan artan bir güle isteğimizi etkiler; bunun içindir ki erdem inançtır; umut ise ancak ikinci erdemdir; çünkü işe hiçbir umut beslemeden başlamalı; artma ve gelişme, umudu meydana getirir. Gerçek tasarılar ancak yapıtın üzerinde belirir. Hiç sanmam ki Michael-Angelo kafasında bütün o şekiller vardı diye resim yapmağa başlamış olsun; çünkü zorda kalınca şöyle demekle yetindiğini görüyoruz: "Benim mesleğim değil ki bu!" Ama ne varki bir kere resim yapmağa başlamış, şekiller de ortaya çıkmış; resim yapmak da zaten budur, yani yaptığı şeyin ne olduğunu bulup çıkarmak.
- Çün sana bir iş düşse ve tahkik bilesin ki sen ol işi başarabilirsin. Başardığına bakma, **bir uslu kişiyle danışmayınca işleme.** Kendi reyini beğenenlerden olma. Zira her kişi ki kendi reyiyile iş tuta, sonra peşiman ola. İmdi âkil pirlere ve müşfiklerle danışık eyle, andan bir işe el sun. Muhammed Mustafanın cümle işini Haktaâlâ başarırken yine Allahutaâla âzemetiyle kendi buyurur ki "ve şavirhüm fi'l-emri", yani yâ Muhammed senin bir işin olsa ve bitirmek istesen eshabınla danış, andan işle. (*Keykavus, Kabusname*)
- **Nimetin değerini bilmek ve şükretmek rızıkı bolluşturur. Rızık daralır, ancak kesilmez. Rızık sadece ölüm ile sona erer.**
- **Meşveretsiz kim bir iş işleye / Şol nedamet parmağın çok dişleye** (*Zarifi*)
- **İhtisas, küçük zekâları da işe yarar hâle getirdi... asrın yeniliği bundan ibarettir. Işığı önüne al, yürü! Gölgen arkadan ister gelsin, ister gelmesin!**
Şu dünyada boş durma da, istersen balıklara şemsiye yap.
Rengi, kokusu, biçimi, çevresiyle sayısız çiçeği göz önüne getirmeyenler ve sayısız arının ucu bucağı gelmez emeğini düşünmeyenler anlayamazlar bu balın tadını. (*Arif Nihat Asya*)
- Ey oğul! **Gelir, akar sudur ve hayat dönen değirmendir.** Yani çok harcama yapmak, belirli geliri olan için doğrudur.
Gelirin yoksa, daha yavaş harcama yap. Çünkü gemiciler türkü söyler: "Dağlara yağmur yağmazsa, bir yılda Dicle kuru ırmak olur."

Aklını ve edebini başına al, **eğlence ve oyunu bırak**. Çünkü mal bitince, zorluk çekersin ve pişman olursun.

Alçak arkadaş, sarhoşluğun sonunda yoksulluk gününü düşünmez.

Ağaç, bahar mevsiminde saçar, çaresiz kışın yapraksız kalır.

Aydın düşünceli akıllı kişi, alçak kişiye büyük işler vermez.

Hasır dokuyan kişi, dokuyucu olsa da, onu ipek dokuma evine götürmezler.

Mal, ömrün huzuru içindir; ömür mal biriktirmek için değildir.

İşler sabırla sonuçlanır. Acele eden, sonuçsuz kalır.

Okçunun sabırlı olması, aklın gereğidir. Çünkü yaydan çıkan, geri gelmez. (Sa'dî)

- **Açın döktüğü göz yaşları,
Tokun servetini kemiren ege. (Trivalluvar)**

- **Özbek ata sözleri:**

Akıllı öğrenir, ahmak öğretir. Arpa eken arpa alır, buğday eken buğday alır. Baht dilekte değil, bilektedir. Bir gün tuz içtiğin yere kırk gün selâm ver. İş bitince akıl veren çok olur.	Bir adam köprü kurar, bin adam geçer. Bal tutan parmağını yalar. Bağ alsan kışta al, bağ satsan yazda sat. Vara var dünya, yoka dar dünya. Bulut ağlar, gül güler.
---	---

Ziya Paşa'dan:

Yıldız arayıp gökte nice turfa müneccim Gaflet ile görmez kuyuyu reh-güzerinde	Yıldız ararken gökte nice turfa müneccim, Gafletle görmez kuyuyu gözünün önünde.
Onlar ki verir lâf ile dünyâya nizâmât Bin türlü teseyyüb bulunur hânelerinde	Onlar ki verir lâf ile bu dünyaya düzen; Bin türlü ihmal vardır kendi evlerinde.
Âyinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde	Kişinin aynası iştir, lâfa bakılmaz; Şahsın aklının derecesi görünür eserinde

***

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

- **Yönetim işi ehil olmayan kimselere verildiği zaman kıyameti bekle! (Buhâri)**
- Yüce Allah dört kimseye öfkelenir: Çok yemin eden satıcı, kibirli fakir, zina eden ihtiyar ve zalim yönetici. (Nesâî)
- En değerli cihad, zalim yöneticinin karşısında hakkı dile getirmektir." (İbn Mâce, Ebû Dâvûd)
- **İşçiye, ücretini teri kurmadan önce verin. (İbn Mâce)**

Kur'ân-ı Kerîm'den âyetler:

Allah, size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor. Doğrusu Allah, bununla size ne güzel öğüt veriyor! Şüphesiz ki Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir. (Nisâ, 4/58)

36, 37, 38, 39. (Dünyalık olarak) size her ne verilmişse, bu dünya hayatının geçimliğidir. Allah'ın yanında bulunanlar ise daha hayırlı ve kalıcıdır. Bu mükâfat;

-inananlar ve Rablerine tevekkül edenler,

-büyük günahlardan ve çirkin işlerden kaçınanlar,

-öfkelenedikleri zaman bağışlayanlar,

-Rablerinin çağrısına cevap verenler ve namazı dosdoğru kılanlar;

-işleri, aralarında şûrâ (danışma) ile olanlar,

-kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcayanlar,

-bir saldırıya uğradıkları zaman, aralarında yardımlaşanlar

içindir. (Şûrâ, 42/36-39)

5. Şüphesiz güçlkle beraber bir kolaylık vardır.

6. Gerçekten, güçlkle beraber bir kolaylık vardır.

7. Öyleyse, bir işi bitirince diğerine koyul. (İnşirâh, 94/5-7)